Був собі хлопчик Сергійко. Мав тата і маму, старшого брата Івася і стареньку бабусю. Тато ходив на роботу, брат учився в школі, а мама і бабуся залишалися вдома з Сергійком.

Весь день вони тільки й знали, що ходили слідом за Сергійком.

— Сергійку, йди борщ їсти!

— Не хо-очу, він ки-ислий!

— Сергійку, на молока випий!

— Не хо-очу, воно бі-іле!

— Сергійку, трохи медку з'їж!

— Не хо-очу, він солодкий!

Тільки й чули від нього оте: "Не хочу!" Що мама не купувала, що бабуся не пекла та не варила — все Сергійкові не так. Старший брат їсть, аж за вухами лящить,

а Сергійко ложки з тарілки не підійме. Івась уже другу котлету уминає, а Сергійко ще в першій виделкою колупається. Рота скривить, очі заплющить і все своє: "Не хо-очу!"

Бідкались, бідкались мама й бабуся, врешті вирішили лікаря покликати.

Прийшов лікар: окуляри, як коліщата, борода до пояса, а трубка, що через неї хвороби вислуховують, наче піонерський горн.

Протер лікар окуляри, бороду за плече закинув, трубку холодну до Сергійкового живота приставив. Слухав, слухав, так і не почув нічого.

Покликали іншого лікаря. В цього окуляри вже були, як обручі з великої бочки, борода по коліна, а трубку на плечі ніс — така важка була.

Слухав, слухав той лікар, теж не знайшов нічого.

На третій раз вирішили бабуся і мама самого професора покликати.

У професора такі окуляри були, що на маленьких коліщатах по підлозі котилися. Борода до землі, а трубку два помічники несли.

Приставили ті помічники трубку до Сергійка, слухав, слухав професор та й каже:

—Випишу я йому ліки.

Дістав довжелезну стрічку паперу, розстелив по підлозі — всю літерами латинськими списав.

— Нате,— каже бабусі і мамі,— оцей рецепт та підіть в аптеку. Там дадуть вам капель зелених. От будете давати їх Сергійкові по три каплі тричі на день. Вип'є всю пляшечку Сергійко, і апетит у нього появиться. Тільки перед тим, як оті каплі приймати, Сергійко повинен повну тарілку борщу виїдати. Бо інакше ще гірше йому стане.

Подякували бабуся і мама, побігли в аптеку.

А Сергійко сидить і журиться. Так не хочеться йому борщ їсти.

Врешті от що придумав: узяв і вилив той борщ у помийницю.

Мама прийшла — сина хвалить.

Бабуся прийшла — онуком не нарадується.

А Сергійко сидить і сміється тихенько: так він їх обох обдурив!

Дали йому ліки. Хотів — не хотів, а випив. Випив і почав прямо на очах зменшуватися. Спершу став, як віник. Потім — як плюшовий ведмідь. Згодом — як ванька-встанька. Ще згодом — як яблуко. Далі як квасолина. І нарешті на горошинку став схожий.

Сергійко спершу не зрозумів нічого. Йому просто здавалося, що кімната і всі предмети у ній почали дуже швидко рости.

Стіл почав відсуватися від нього і підійматися все вище і вище.

Стеля зникла десь угорі.

Вікна і стіни відсунулися на багато кілометрів.

Бабуся і мама десь у хмарах головами загубилися.

А стілець, на якому він сидів, став наче велике поле з високим дерев'яним парканом.

Злякався Сергійко.

— Ой, зніміть мене додолу! — закричав він.— Ой, я дуже боюся!

Та як не кричав, не почули його ні бабуся, ні мама. Воно й зрозуміло: адже він тепер маленький, як горошина, то й голосок у нього став тоненький, нечутний.

А мама й бабуся вже по кімнаті метушаться, Сергійка шукають.

Заглянула мама під стіл — немає Сергійка.

Зазирнула в кожен куточок — пропав Сергійко.

Аж уже потім догадалася на стілець подивитися. Бачить: стоїть її синок, як горошинка, на ногах-соломинках, рученятами розмахує, ротик, наче голкою проколотий, розкриває: кричить щось до неї. Нахилила мама голову до стільця — все одно не чує нічого. Пищить щось, наче на тоненькій волосинці грає, а що — не розбереш.

Взяла мама коробку скляну з-під пудри, підділа Сергійка на папірець і посадила в коробочку, щоб він не загубився. А налякана бабуся за професором побігла.

Прийшов професор. Окуляри попереду на коліщатах котяться, борода поміж ногами плутається, два помічники трубку несуть.

Тільки побачив професор Сергійка, що в скляній коробочці підстрибував, то і запитав відразу:

— Він тарілку борщу виїв?

— Виїв, виїв,— відповідають мама й бабуся.

— А якою ложкою їв?

Кинулися мама й бабуся, щоб показати, а ложки й немає. Тарілка стоїть, а ложки всі чисті.

Тут і зрозуміли всі, що Сергійко борщу того не їв.

Розгнівався дуже професор. Брови кудлаті насупив, носом засопів, трубкою по підлозі застукотів низьким голосом заговорив:

— Як посмів він усіх нас обдурити? Нехай же тепер, коли не схотів їсти, отак, горошинкою і залишається!

Тут мама у сльози, бабуся у сльози, і навіть Івась, що саме із школи прийшов, теж почав плакати:

— Ой, дідусю професоре, пожалійте Сергійка, він більше не буде! От чесне піонерське, що не буде!

— Ну, гаразд,— подобрішав професор,— коли вже ти чесне піонерське даєш, то повірю. Знайте: хворобу Сергійкову можна вилікувати, але тепер уже я нічим допомогти не можу. А далеко в Сибіру живе славетний лікар. Живе він у тайзі, різні трави збирає і з них дивовижні ліки готує. То тільки він і зможе вилікувати Сергійка.

— Як же до нього дістатися? — запитали в один голос бабуся, мама й Івась.

— Спершу літаком, а потім уже пішки тайгою,— відповів професор.— Ось нате вам компас. Компас цей не звичайний, в нього стрілка прямо на того лікаря намагнічена, вона і не дасть вам з дороги збитися.

Подякували бабуся й мама професорові, провели його аж до машини з відкритим верхом. В іншій не міг професор їздити: окуляри не вміщалися.

Повернулися вони до кімнати та й журяться. А тут і Сергійків татко прийшов. Радилися вони, радилися і вирішили так: везти Сергійка до того лікаря аж через два місяці, коли тато відпустку дістане.

Почув те Івась та й засмутився: жалко йому стало брата. Адже кому сподобається, коли його на два місяці до скляної коробочки посадити!

І вирішив Івась потай від бабусі, мами і тата Сергійка до лікаря відвезти.

Вночі, коди всі заснули, зодягнувся він тихенько, взяв ножик складаний, узяв компас професорів і коробочку з Сергійком та й побіг на аеродром.

А тут якраз реактивний пасажирський літак ТУ-104 у Сибір відправляється. Пасажири ідуть, а вантаж їхній машинами підвозять. Скочив Івась на машину, доїхав, ніким не помічений, до літака, східцями високими всередину вскочив. Забився під одне крісло та й лежить собі тихенько.

Аж ось загуло-заревіло, і літак по землі покотився. Все швидше й швидше, і не зчувся Івась, як у повітря піднявся.

Довго чи не довго летів він до Сибіру, про це лише пілоти знають. Тільки вийшов Івась з літака вже вночі. Може, тому й не помітили хлопчика, коли він прямо з аеродрому в тайгу побіг.

Іде Івась, на стрілку компаса дивиться, з дороги збитися боїться. А сосни високі над ним гудуть, а звірі невідомі різними голосами виють, зеленими очима з-за чорних кущів блимають.

Страшно Івасеві.

Коли чує: пищить щось тихенько. Прислухався Івась, аж то Сергійко з коробочки голос подає:

— Ой, мені гаряче! Ой, вийми мене, бо я задихаюся!

Пожалів брата Івась, з коробочки вийняв, на долоню поставив.

Іде та й іде Івась, на стрілку поглядає. А сосни все вищі та вищі, а кущів усе більше, і з-за кожного куща якась звірюка на Івася очима голодними світить.

Ще страшніше стало Івасеві. Зупинився він під товстою сосною та й заплакав.

Аж чує: тріснуло щось. Підвів очі Івась і завмер: прямо перед ним олень стоїть, ну, точнісінько такий, як у книжці на картині, тільки роги ще більші.

— Ти чого, хлопчику, плачеш?

Здивувався дуже Івась: адже в книжці тій не писалося, що олені можуть людською мовою розмовляти.

А олень знову питає:

— Ти заблудився?

— Ні, не заблудився! — ще дужче заплакав Івась.— Мені страшно!

— Чого ж ти серед ночі в тайгу забрів?

Розказав йому все Івась: і як з дому утік, як на літаку летів, і як тут опинився.

Подумав олень, похитав головою рогатою.

— Добре,— каже,— так і бути, допоможу я тобі. Коли вже ти йдеш до лікаря, то я не можу тобі не допомогти. Бо цей лікар минулого року мене від смерті врятував. Тож сідай на мене, я тебе швидко довезу.

Зрадів Івась, забрався на оленя, однією рукою за роги вхопився, а другою брата тримає.

Ех, як трусонув же той олень рогами, як ударив копитами — так іскри і бризнули! Мчить олень тайгою: кущі розступаються, всі звірі з дороги тікають.

Коли це кинувся Івась — долоня порожня.

— Стій! Стій! — кричить.— Сергійка загубили!

І знову у сльози.

Та олень його втішати почав:

— Не побивайся, хлопчику, ми його знайдемо. Іди попереду, до мого сліду придивляйся, а я позаду копитом іскри кресатиму.

Іде Івась, до землі нахиляється, а олень позаду стук та стук копитом — видно, як удень.

Врешті знайшли вони Сергійка. Сидів він під торішнім листком, від страху тремтів.

— Давай,— каже олень,— його мені у вухо. А то знову загубиш.

Посадив Івась брата у вухо: тепло там Сергійкові. затишно. Обхопив він обома руками волосину, щоб не випасти, дрімати почав.

Аж ось прибіг олень до великої хати. Стоїть вона посеред галявини, стіни в неї дерев'яні, а дах — з голок соснових, і великі вікна на всі чотири сторони світять.

— Отут і лікар живе. Злазь, бери брата, а я назад повернуся.

Подякував Івась оленеві, брата в коробочку посадив, щоб не загубити часом, тихенько у двері постукав.

Аж двері — рип і самі відчинилися.

Зайшов Івась до середини — нікого немає. Лише скрізь на стінах трави та квіти засушені висять.

Постояв, постояв Івась, в іншу кімнату пішов.

Тут і вийшов йому назустріч лікар. Халат на ньому білий, шапочка на голові біла, а очі зелені. Мабуть, від того, що довго у лісі жив, все на трави та дерева дивився.

— Звідки ти, хлопчику?

— Так і так.— Івась йому,—допоможіть, будь ласка.

— Хм,— насупився лікар.— То, кажеш, твій брат їсти не хотів?

— Не хотів.

Вийняв лікар обережно Сергійка, на стіл поклав. Узяв скло збільшувальне, почав Сергійка роздивлятись.

— Добре,— каже,— я його вилікую. Тільки на це десять днів потрібно. А щоб твої тато і мама не турбувалися, завтра ж уранці телеграму їм пошлемо. А тепер — лягай спати.

Відвів лікар Івася на ліжко, а Сергійкові, щоб м'якше було, трохи вати кинув. Хлопчикові ж здалося, що то на нього з неба копиця сіна впала.

— Ой, рятуйте! — закричав він, з-під тієї копиці видираючись,— ой, задушуся!

Ледве він виліз наверх, ледве вмостився на ваті, що була для нього зовсім не м'якою, як і заснув відразу.

На другий день взявся лікар Сергійка лікувати.

Збудив він його, ледь сонце зійшло.

— Ой, спати хочу! — запхинькав Сергійко.— Ой, полежати хочу!

Але лікар висмикнув вату, і Сергійко хоч-не-хоч, а мусив уставати.

Потім вмиватися треба було.

— Ой, вода холодна! — знову заскиглив Сергійко.

Тоді лікар узяв і вмочив його у ту воду до пояса.

Побачив Сергійко, що непереливки, на другий ранок уже сам умився.

Дав лікар Сергійкові малюсіньку, як ніготь, сокиру, показав на такі ж невеликі дрова та піч, трохи вищу від Сергійка, і наказав:

— Оце тобі на сьогодні урок: порубай ці дрова і натопи ними піч.

Пішов лікар, а Сергійко сокиру додолу кинув і цілісінький день на боці пролежав: звик він удома ледарювати, за нього бабуся і мама все робили. Лежить і їсти не хоче.

Побачив те лікар увечері — нічого не сказав. Узяв сокиру й дрова, поклав до скляної коробочки, ще й піч, туди поставив, і відніс разом з Сергійком у холодильник Спершу Сергійко зубами цокотів. Згодом почав уже себе й долонями по боках бити, щоб хоч трохи зігрітися.— Ой, холодно! Ой, зігрійте мене!

Кричав, кричав, аж охрип,— ніхто не приходить на поміч. Бачить він, що біда, сокирку вхопив, почав дрова рубати.

Рубає він, рубає, ніяк не може навчитись: раз по поліні, а раз по коліні. Потім краще справа пішла. І не зчувся Сергійко, як так угрівся, що аж чуприна змокла. Всі дрова порубав, повну піч набив, сірником підпалив.

Вогонь гоготить, дрова потріскують, тепло від печі по всьому холодильнику йде.

Натопив Сергійко піч і заснув.

А прокинувся — їсти захотів. Не встиг лікар його з холодильника дістати, як Сергійко у крик:

— Ой, їсти! Ой, хочу їсти!

Дав йому лікар каплю меду.

З'їв той мед Сергійко і не каверзував, що солодкий. З'їв і відразу ж став, як квасолина.

Цього разу лікар уже трохи більшу сокиру в коробку поклав. І дрова, і піч.

Навчений бідою, не став Сергійко чекати, доки зуби від холоду заторохтять. Ухопив сокиру, розмахнувся щосили, аж щепки на всі боки полетіли!

І знову — полум'я гоготить, дрова потріскують, тепло від печі по всьому холодильнику йде.

Прокинувся Сергійко — ще дужче закричав:

— Дайте поїсти!

Посміхнувся лікар і подав йому мисочку супу горохового. Таку малесеньку, що туди лише кілька краплинок помістилося. Але й Сергійко ж був, як квасолина.

З'їв він той суп, ледве ложку не проковтнув. З'їв і відразу ж став, як ванька-встанька.

Так і лікувався Сергійко десять днів. Увечері дрова рубав та піч топив. Уранці їсти просив. І все ріс та ріс. Був такий завбільшки, як ведмідь плюшовий. Потім — як віник. Згодом — як два віники. А на десятий день, коли з'їв миску борщу, став таким, як і був.

І сказав лікар Сергійкові:

— Запам'ятай, Сергійку: вставай раненько, в постелі не вилежуйся, води не бійся, від роботи не тікай, на бабусю та маму не надійся — оце

тобі найкращі ліки для апетиту. А будеш добре їсти, будеш добре й рости.

Подякували Сергійко та Івась, відвіз їх лікар на аеродром, у літак посадив.

І полетіли вони літаком прямо додому. До мами, тата й бабусі, які вже й очі прогледіли, їх виглядаючи.

Що вже радості було, важко й описати! А як сіли Сергійко з Івасем за стіл, що аж вгинався від печеного та вареного, то мама, тато й бабуся очам своїм не вірили: їсть Сергійко, аж за вушами лящить. Ще краще від Івася.

Тепер Сергійко вже великий, у перший клас ходить. Як побачите ви найсміливішого та найсильнішого хлопця, то так і знайте: ото і є Сергійко.